

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 26 september 2018*

Innehållsförteckning

I.	Tillämpliga bestämmelser	3
II.	Bakgrund till tvisten och det omtvistade beslutet	4
III.	Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen.....	6
IV.	Parternas yrkanden i målet om överklagande	6
V.	Prövning av överklagandet	7
A.	Den första grunden: Tribunalen gjorde inte en fullständig prövning	7
1.	Den första grundens första del	7
a)	Parternas argument	7
b)	Domstolens bedömning	9
2.	Den första grundens andra del	10
a)	Parternas argument	10
b)	Domstolens bedömning	11
3.	Den första grundens tredje del	12
a)	Parternas argument	12
b)	Domstolens bedömning	13
4.	Den första grundens fjärde del	13
a)	Parternas argument	13
b)	Domstolens bedömning	15

* Rättegångsspråk: engelska.

1) Den första invändningen	15
2) Den andra invändningen	16
5. Den första grundens femte del	17
a) Parternas argument	17
b) Domstolens bedömning	18
6. Slutsats avseende den första grunden	18
B. Den andra grunden: Felaktig tillämpning av artikel 101 FEUF	18
1. Den andra grundens första del	19
a) Parternas argument	19
b) Domstolens bedömning	20
2. Den andra grundens andra del	21
a) Parternas argument	21
b) Domstolens bedömning	22
3. Den andra grundens tredje del	23
a) Parternas argument	23
b) Domstolens bedömning	24
C. Den tredje grunden, avseende de böter som klaganden har påförts, och den första grundens första del, avseende åsidosättande av den obegränsade behörigheten	25
1. Parternas argument	25
2. Domstolens bedömning	26
VI. Huruvida den överklagade domen delvis ska upphävas	29
VII. Tvisten i första instans	30
VIII. Rättegångskostnader	30

”Överklagande – Konkurrensbegränsande samverkan – Den europeiska marknaden för chip till smartkort – Nätverk av bilaterala kontakter – Utbyte av känsliga affärsuppgifter – Bestridande av bevisningens äkthet – Rätten till försvar – Konkurrensbegränsning ’genom syfte’ – En enda fortlöpande överträdelse – Domstolsprövning – Obegränsad behörighet – Omfattning – Beräkning av bötesbeloppet”

I mål C-99/17 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 24 februari 2017,

Infineon Technologies AG, Neubiberg (Tyskland), företrädd av M. Dreher, T. Lübbig och M. Klusmann, Rechtsanwälte,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företrädd av A. Biolan, A. Dawes och J. Norris-Usher, samtliga i egenskap av ombud,

svarande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz samt domarna C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (referent) och C. Lycourgos,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 28 februari 2018,

och efter att den 12 april 2018 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Infineon Technologies AG har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 15 december 2016, Infineon Technologies/kommissionen (T-758/14, ej publicerad, EU:T:2016:737) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogillade tribunalen klagandens talan om i första hand ogiltigförklaring av kommissionens beslut C(2014) 6250 final, av den 3 september 2014, avseende ett förfarande för tillämpning av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT.39574 – [Chip] till smartkort) (nedan kallat det omtvistade beslutet) och, i andra hand, nedsättning av de böter som klaganden påförts.

I. Tillämpliga bestämmelser

- 2 Artikel 23.2 och 23.3 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna [101] och [102 FEUF] (EGT L 1, 2003, s. 1) har följande lydelse:

”2. Kommissionen får genom beslut ålägga företag och företagssammanslutningar böter, om de uppsåtligen eller av oaktsamhet

- a) överträder artikel [101 FEUF] eller [102 FEUF] i fördraget, eller

...

3. När bötesbeloppet fastställs, skall hänsyn tas både till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått.”

3 Artikel 31 i denna förordning har följande lydelse:

”[EU-domstolen] skall ha obegränsad behörighet att pröva beslut genom vilka kommissionen har fastställt böter eller viten. [EU-domstolen] får upphäva, minska eller höja ålagda böter eller viten.”

4 När det gäller beräkningen av böterna framgår av punkterna 20–23 i riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning (EG) nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2) (nedan kallade 2006 års riktlinjer), följande:

”20. Överträdelsens allvar fastställs från fall till fall för varje typ av överträdelse med beaktande av alla relevanta omständigheter i ärendet.

21. Regelmässigt uppgår den andel av försäljningsvärdet som beaktas till högst 30 %.

22. När kommissionen fastställer om den andel av försäljningsvärdet som skall beaktas i ett visst fall skall ligga i nedre eller övre delen av denna skala, tar den hänsyn till en rad faktorer, bland annat överträdelsens art, de berörda parternas sammanlagda marknadsandel, överträdelsens geografiska omfattning och om överträdelsen har genomförts eller ej.

23. Horisontella avtal ... om fastställande av priser, uppdelning av marknaden och produktionsbegränsningar, som i allmänhet är hemliga, hör till mest allvarliga konkurrensbegränsningarna. EU:s konkurrenspolitik innebär att sådana överträdelser bestraffas hårt. I regel kommer därför den andel av försäljningsvärdet som skall beaktas vid sådana överträdelser att bestämmas i den övre delen av skalan.”

II. Bakgrund till tvisten och det omtvistade beslutet

5 Såsom framgår av punkterna 1–40 i den överklagade domen kan bakgrunden till tvisten och det huvudsakliga innehållet i det omtvistade beslutet sammanfattas enligt följande.

6 Den 22 april 2008 upplyste Renesas Technology Corp. och dess dotterbolag (nedan kallade Renesas) kommissionen om att det förelåg en konkurrensbegränsande samverkan inom sektorn för chip till smartkort, varvid nämnda företag begärde att få åtnjuta immunitet mot böter enligt kommissionens tillkännagivande om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden (EUT C 298, 2006, s. 17) (nedan kallat meddelandet om samarbete). Efter att, oanmält, ha inspekterat flera företag inom denna sektor och riktat en begäran om upplysningar till dessa, inledde kommissionen, den 28 mars 2011, ett förfarande enligt artikel 11.6 i förordning nr 1/2003 mot, för det första Koninklijke Philips NV och Philips France SAS (nedan gemensamt kallade Philips), för det andra Renesas och för det tredje Samsung Electronics Co., Ltd och Samsung Semiconductor Europe GmbH (nedan gemensamt kallade Samsung).

7 I april 2011 inledde kommissionen förlikningsdiskussioner, i den mening som avses i artikel 10a i kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna [101] och [102 FEUF] (EUT L 123, 2004, s. 18), med Renesas, Samsung och Philips. Dessa diskussioner avbröts i oktober 2012.

- 8 Den 18 april 2013 sände kommissionen ett meddelande om invändningar till Renesas, Hitachi Ltd, Mitsubishi Electric Corp., Samsung, klaganden och Philips. Klaganden och Philips bestred, i sina yttranden över meddelandet om invändningar, äktheten av vissa handlingar som Samsung inkommit med i förfarandet. Samsung bemötte dessa yttranden och inkom med andra handlingar till kommissionen. Handlingarnas äkthet har vidare varit föremål för två sakframställningar från kommissionen av den 9 oktober 2013 respektive den 25 juli 2014.
- 9 Den 20 november 2013 hölls ett muntligt hörande.
- 10 Den 3 september 2014 antog kommissionen det omtvistade beslutet.
- 11 Kommissionen fastställde i detta beslut att fyra företag, nämligen klaganden, Philips, Renesas och Samsung hade deltagit i en enda fortlöpande överträdelse av artikel 101.1 FEUF och artikel 53 i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av den 2 maj 1992 (EGT L 1, 1994, s. 3) (nedan kallat EES-avtalet) inom sektorn för chip till smartkort, som omfattade Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) (nedan kallad den aktuella överträdelsen). Denna överträdelse, som pågick mellan den 24 september 2003 och den 8 september 2005, rörde chip till smartkort.
- 12 Marknaden för chip till smartkort är indelad i två segment, nämligen segmentet för chip till SIM-kort, som huvudsakligen används till mobiltelefoner (nedan kallade SIM-chip), och segmentet för andra chip än SIM-chip, som används av banker, för säkerhet och identifikation (nedan kallade andra chip än SIM-chip). Vid tidpunkten för den aktuella överträdelsen karakteriserades denna marknad av ständigt sjunkande priser, av huvudkunder som utövade prispåtryckningar på smartkortstillverkare, av bristande balans mellan tillgång och efterfrågan till följd av en ökad efterfrågan, den kontinuerliga och snabb teknikutvecklingen samt till följd av strukturen på avtalsförhandlingarna med kunderna.
- 13 Kommissionen hade, i fråga om den aktuella överträdelsens huvudsakliga egenskaper, funnit att det samordnade förfarande som beivrats bestod i en rad bilaterala, och under åren 2003 och 2004 veckovist tagna, kontakter mellan mottagarna av det omtvistade beslutet. Enligt kommissionen samordnade deltagarna i överträdelsen sin prispolitik avseende chip till smartkort genom att ta kontakt i syfte att fastställa priser – bland annat särskilda priser för huvudkunder, minimipriser och riktpriiser –, utbyta synpunkter på prisutvecklingen inför nästkommande halvår och avslöja sina avsikter i fråga om fastställande av priser, men även i fråga om tillverkningskapacitet och användningen av denna, framtida beteende på marknaden och om avtalsförhandlingar med gemensamma kunder. Tidsplanen för de hemliga kontakterna, vilka anges i tabell 4 i det omtvistade beslutet, följde tidsplanen för den ekonomiska cykeln. Med beaktande av syftet med och tidpunkterna för dessa bilaterala kontakter fann kommissionen att de hängde samman. I samband med dessa bilaterala kontakter nämnde företagen, ibland öppet, att det förekom andra bilaterala kontakter mellan deltagarna i den aktuella överträdelsen och inhämtade upplysningar vidarebefordrades till konkurrenterna.
- 14 Kommissionen kvalificerade den aktuella överträdelsen som en enda fortlöpande överträdelse. De hemliga kontakterna hängde nämligen samman med och kompletterade varandra. Kontakterna, som var interaktiva, bidrog till att samtliga konkurrensbegränsande verkningar kunde genomföras inom ramen för en samlad plan med ett enda syfte. Enligt kommissionen hade Samsung, Renesas och Philips kännedom om överträdelsen i dess helhet. Klaganden däremot kunde endast hållas ansvarigt för den aktuella överträdelsen i den mån företaget hade deltagit i samordnade förfaranden med Samsung och Renesas, eftersom det saknades bevis för att det hade haft kontakter med Philips och för att det skulle ha haft ett subjektivt intryck av att delta i hela den aktuella överträdelsen.
- 15 Kommissionen fann slutligen att de aktuella företagens beteende syftade till att begränsa konkurrensen inom Europeiska unionen och att det hade haft en påtaglig effekt på handeln mellan medlemsstaterna och mellan de avtalslutande parterna i EES-avtalet.

- 16 Beträffande beräkningen av de böter som dömts ut enligt artikel 23.2 i förordning nr 1/2003 och 2006 års riktlinjer, preciserade kommissionen att den aktuella överträdelsen hade begåtts avsiktligt. Vid beräkningen av grundbeloppet tillämpade kommissionen en indikator på det årliga försäljningsvärdet grundad på det reella värdet på försäljningen av de produkter som kartellen omfattade under månader där företagen aktivt hade deltagit i den aktuella överträdelsen. Kommissionen tillämpade en koefficient för överträdelsens svårighetsgrad på 16 procent. Beträffande överträdelsens varaktighet fastställdes att Philips hade deltagit i 11 månader och 14 dagar, klaganden i 18 månader och 7 dagar, Renesas i 23 månader och 2 dagar och Samsung i 23 månader och 15 dagar. Som tilläggsbelopp tillämpades en koefficient på 16 procent av försäljningsvärdet.
- 17 Av hänsyn till förmildrande omständigheter beviljade kommissionen Infineon en nedsättning av bötesbeloppet på 20 procent. Klaganden kunde nämligen endast tillskrivas ansvar för den aktuella överträdelsen till den del företaget hade deltagit i hemliga arrangemang med Samsung och Renesas, och inte med Philips. Med tillämpning av meddelandet om samarbete beviljade kommissionen Renesas befrielse från böter och Samsung en nedsättning av bötesbeloppet på 30 procent.
- 18 I artikel 1 i det omtvistade beslutet slog kommissionen fast att följande bolag hade deltagit i en enda fortlöpande överträdelse av artikel 101.1 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet inom sektorn för chip till smartkort i EES-området:
- klaganden, från den 24 september 2003 till den 31 mars 2005, ”för dess samordning med Samsung och Renesas” (artikel 1 a),
  - Philips, från den 26 september 2003 till den 9 september 2004 (artikel 1 b),
  - Renesas, från den 7 oktober 2003 till den 8 september 2005 (artikel 1 c), och
  - Samsung, från den 24 september 2003 till den 8 september 2005 (artikel 1 d).
- 19 I artikel 2 i detta beslut dömde kommissionen ut böter enligt följande: 82 784 000 euro till klaganden (artikel 2 a), 20 148 000 euro till Philips (artikel 2 b), 0 euro till Renesas (artikel 2 c) och 35 116 000 euro till Samsung (artikel 2 d).

III. Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

- 20 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 13 november 2014 väckte klaganden talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet till den del det berörde klaganden och, i andra hand, om undanröjande eller nedsättning av de böter klaganden hade påförts.
- 21 Till stöd för sin talan åberopade klaganden sex grunder. De två första grunderna rörde iakttagandet av rätten till försvar och principen om god förvaltningssed. Den tredje grunden rörde ett åsidosättande av artikel 101.1 FEUF. Den fjärde grunden, som åberopades i andra hand, rörde en felaktig tillämpning av begreppet en enda fortlöpande överträdelse. Den femte och den sjätte grunden avsåg böterna.
- 22 Tribunalen fann att talan inte kunde vinna bifall på dessa grunder och ogillade därför klagandens talan i dess helhet.

IV. Parternas yrkanden i målet om överklagande

- 23 Klaganden har i sitt överklagande yrkat att domstolen ska
- upphäva den överklagade domen,

- ogiltigförklara det omtvistade beslutet i den del det berör klaganden,
- i andra hand, sätta ned det bötesbelopp på 82 874 000 som klaganden påförts i det omtvistade beslutet till ett proportionerligt belopp,
- i tredje hand, återförvisa målet till tribunalen för en ny prövning, och
- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

24 Kommissionen har yrkat att domstolen ska

- ogilla överklagandet,
- i andra hand, ogilla yrkandet om nedsättning av de böter som klaganden påförts, och
- förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna.

V. Prövning av överklagandet

25 Klaganden har anfört tre grunder till stöd för överklagandet.

A. Den första grunden: Tribunalen gjorde inte en fullständig prövning

26 Klagandens första grund består av fem delar.

1. Den första grundens första del

a) Parternas argument

- 27 Klaganden har under den första grundens första del, som i synnerhet avser punkt 160 i den överklagade domen, klandrat tribunalen för att endast ha granskat fem av de elva påstått illegala kontakter som ägt rum mellan klaganden och Samsung eller Renesas och som kommissionen identifierat, trots att klaganden bestritt samtliga dessa kontakter. Denna ofullständiga och selektiva domstolsprövning av det omtvistade beslutet strider mot artikel 263 FEUF och har lett till en bristfällig kontroll av bötesbeloppet. Enligt klaganden borde kommissionens rättsstridiga bedömning av vissa av dessa kontakter ha lett till en ogiltigförklaring av kommissionens slutsatser avseende dessa kontakter i det omtvistade beslutet.
- 28 Tribunalen åsidosatte även motiveringsskyldigheten enligt artikel 36 i stadgan för Europeiska unionens domstol. Tribunalen underlät framför allt att ange tillräckliga skäl för sin slutsats i punkt 160 i den överklagade domen och för sitt val av de fem kontakter som granskats.
- 29 En sådan selektiv prövning gjorde det inte heller möjligt för tribunalen att göra en fullständig bedömning av den påstådda överträdelsens svårighetsgrad och pröva det påförda bötesbeloppet. Tribunalen har inte i tillräcklig mån bemött klagandens argument avseende böterna, såsom framgår av den tredje grunden för överklagandet. Eftersom klagandens delaktighet i överträdelsen hade reducerats till endast fem kontakter, vars existens hade styrkts, var det omöjligt för tribunalen att bekräfta det bötesbelopp som kommissionen hade påfört företaget.

- 30 Beträffande de kontakter som inte prövades, nöjde sig tribunalen, i punkt 153 i den överklagade domen, med att hänvisa till kommissionens slutsatser utan att kontrollera dem, såsom den var skyldig att göra.
- 31 Tribunalens selektiva prövning strider mot och är inkonsekvent med de slutsatser som angetts i punkterna 136, 137 och 211 i den överklagade domen. Tribunalen har genom denna selektiva prövning missuppfattat egenskaperna hos den överträdelse som kommissionen fastställt, eftersom de kontakter som tribunalen prövade inte räcker som stöd för att klaganden har begått en enda fortlöpande överträdelse.
- 32 Med hänsyn till att de övriga kontakter som kommissionen identifierat inte har bekräftats till följd av att tribunalen inte prövade de kontakter mellan klaganden och Renesa som skulle ha ägt rum under år 2003 och som nämns i punkt 160 i den överklagade domen, hade tribunalen ingen grund för slutsatsen att Samsung och klaganden hade haft illegala möten under nämnda år. Enligt klaganden förfogade tribunalen följaktligen inte över någon bevisning, utöver den som klaganden har bestritt, som styrker förekomsten av och innehållet i de kontakter som klaganden påstås ha haft med Samsung under år 2003.
- 33 Klaganden har närmare bestämt angett att den selektiva prövningen påverkar företagets rättsliga ställning i den mån den utsätter det för omotiverade anspråk från tredje man, såsom krav på skadestånd.
- 34 Kommissionen har bestritt samtliga argument.
- 35 Kommissionen har påpekat att klaganden inte har bestritt slutsatserna i skälen 38–41, 68, 76, 77, 246 och 297 i det omtvistade beslutet, enligt vilka priset på chip till smartkort, i princip, fastställdes på årlig basis. Enligt kommissionen kunde tribunalen därför nöja sig med att kontrollera huruvida klaganden hade deltagit i åtminstone en konkurrensbegränsande kontakt per år mellan åren 2003–2005. Det räcker nämligen att de ekonomiska resultaten av de konkurrensbegränsande kontakterna fortsätter att ha verkningar efter det datum då de ägde rum.
- 36 Tribunalen var därför inte skyldig att motivera valet av de fem kontakter som granskats eller varför den inte granskat klagandens delaktighet i de övriga sex kontakterna.
- 37 Tribunalen var inte förhindrad att i vederbörlig ordning pröva argumenten avseende överträdelsens allvar och bötesbeloppet. Antalet kontakter som klaganden deltog i påverkar nämligen varken bedömningen av överträdelsens svårighetsgrad eller möjligheten att tillämpa en koefficient för överträdelsens svårighetsgrad på 16 procent.
- 38 Inte heller var tribunalen förhindrad att i vederbörlig ordning pröva argumenten avseende klagandens delaktighet i enda fortlöpande överträdelse, eftersom klaganden hade deltagit i åtminstone en kontakt per år och dessa kontakter ingick i en samlad plan. Tribunalen kunde även på ett korrekt sätt pröva argumenten avseende det faktum att kontakterna med Samsung den 24 september 2003 respektive den 3 november 2003 var av konkurrensbegränsande art, eftersom den bevisning som Renesas inkommit med endast var ett skäl bland många till att tribunalen bekräftade kommissionens slutsatser beträffande Samsungs trovärdighet som vittne och utbytet av uppgifter i samband med dessa kontakter.
- 39 Klagandens argument avseende en fullständig ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet ska aviseras enligt artikel 169.2 i domstolens rättegångsregler.
- 40 Argumentet angående punkt 153 i den överklagade domen är verkningslöst, eftersom tribunalen, utifrån de nio konkurrensbegränsande kontakter som det hänvisas till, inte drog några slutsatser annat än med avseende på kontakterna den 3 november och den 27 november 2003.

- 41 Eventuella ersättningskrav mot klaganden grundar sig inte på tribunalens slutsatser, utan på företagets delaktighet i åtminstone en konkurrensbegränsande kontakt per år under åren 2003–2005.
- 42 Klaganden har, vad gäller dess argument avseende punkterna 136 och 137 i den överklagade domen, blandat ihop två olika begrepp, nämligen bevisen för hur många konkurrensbegränsande kontakter klaganden varit delaktig i och fastställandet av att kontakterna var konkurrensbegränsande.

b) Domstolens bedömning

- 43 Domstolen påpekar inledningsvis att punkt 160 i den överklagade domen avser tribunalens prövning av den tredje delen av den tredje grund som klaganden anfört vid den och under vilken det gjordes gällande att bevis saknades på att det förelåg en överträdelse av artikel 101 FEUF. Denna punkt har följande lydelse:
- ” ... [Klaganden] bestrider inte kommissionens bedömning att priserna i princip fastställdes på årsbasis, vilken för övrigt framgår av de diskussioner i vilka [klaganden] har deltagit. Under dessa omständigheter räcker det att pröva om klaganden, under åren 2003–2005, deltog i en eller, i förekommande fall, två konkurrensbegränsande diskussioner under vart och ett av de tre åren, med Samsung eller Renesas, för att bedöma huruvida det förelåg en överträdelse av artikel 101 FEUF eller inte. Tribunalen anser det därför vara lämpligt att inledningsvis undersöka fem kontakter som klaganden har haft med Samsung eller Renesas, nämligen kontakterna den 24 september 2003 (den första kontakten), den 3 november 2003 (andra kontakten), den 18 mars 2004 (den sjätte kontakten), den 1–8 juni 2004 (den sjunde kontakten) och den 31 mars 2005 (den elfte kontakten), då dessa första och sista kontakter, enligt kommissionen, markerade början respektive slutet på klagandens delaktighet i den aktuella överträdelsen. Tribunalen kommer inte att pröva övriga kontakter, såsom kontakten den 17 november 2003, som enligt klaganden inte var olaglig, annat än om det inte går att fastställa den aktuella överträdelsen på grundval av dessa fem kontakter.”
- 44 Efter att ha prövat klagandens argument avseende nämnda fem kontakter fann tribunalen, i punkt 207 i den överklagade domen, att kommissionens bedömning att klaganden hade deltagit i konkurrensbegränsande diskussioner med Samsung och Renesas mellan den 24 september 2003 och den 31 mars 2005 var korrekt.
- 45 Tribunalen prövade däremot inte de argument genom vilka klaganden bestred kommissionens slutsatser avseende de sex övriga bilaterala kontakter som klaganden hade deltagit i enligt det omtvistade beslutet.
- 46 Klaganden har klandrat tribunalen för detta tillvägagångssätt, som strider mot kravet på en fullständig domstolsprövning bestående i såväl en laglighetsprövning som en prövning av bötesbeloppet.
- 47 Domstolen erinrar i det avseendet om att systemet för domstolsprövning av kommissionsbeslut i förfaranden enligt artiklarna 101 och 102 FEUF består av en sådan prövning av lagenligheten av institutionernas rättsakter som föreskrivs i artikel 263 FEUF. Denna prövning kan, i enlighet med artikel 261 FEUF och på begäran av klagandena, kompletteras med att tribunalen utövar sin obegränsade behörighet i fråga om de påföljder som kommissionen beslutat om på detta område (dom av den 21 januari 2016, Galp Energía España m.fl./kommissionen, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 71).
- 48 Den lagenlighetsprövning som föreskrivs i artikel 263 FEUF omfattar samtliga omständigheter i kommissionens beslut i förfaranden om tillämpning av artiklarna 101 och 102 FEUF. Tribunalen säkerställer en fördjupad prövning av dessa bestämmelser, såväl vad gäller de rättsliga som de faktiska

omständigheterna, mot bakgrund av de grunder som klagandena har åberopat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 januari 2016, Galp Energía España m.fl./kommissionen, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 72 och där angiven rättspraxis).

- 49 Klaganden hade i förevarande fall yrkat att tribunalen skulle kontrollera giltigheten av kommissionens fastställande av att klaganden hade deltagit i en enda fortlöpande överträdelse under perioden den 24 september 2003–31 mars 2005.
- 50 Såsom framgår av punkt 43 i förevarande dom motiverade tribunalen valet att endast pröva fem av de elva kontakterna med att klaganden inte hade bestritt att priserna i princip förhandlades fram på årsbasis. Det ska i det avseendet tilläggas, såsom framgår av punkterna 115 och 116 i förevarande dom, att klaganden inte har anfört något argument som kan prövas i målet om överklagandet och som vederlägger denna motivering.
- 51 Tribunalen har således angett tillräckliga skäl till varför den valde att pröva ett begränsat antal av de kontakter som klaganden bestritt.
- 52 Domstolen konstaterar vidare att det, för att bekräfta att kommissionens fastställelse av att klaganden hade deltagit i den aktuella överträdelsen var lagenlig, räckte att tribunalen prövade kommissionens bedömning av, inte bara den första och den sista kontakten, utan även av en eller två kontakter för varje år som klaganden hade deltagit i nämnda överträdelse.
- 53 Det faktum att den konkurrensbegränsande samverkan, inom ramen för en överträdelse som pågår under flera år, kommer till uttryck vid olika perioder, som kan vara mer eller mindre åtskilda i tiden, påverkar nämligen inte förekomsten av denna samverkan, förutsatt att de olika handlingar som är en del av överträdelsen har samma syfte och ingår i en enda och fortlöpande överträdelse (dom av den 21 september 2006, Technische Unie/kommissionen, C-113/04 P, EU:C:2006:593, punkt 169).
- 54 Av fast rättspraxis framgår dessutom att det förhållandet att ett företag inte har deltagit i alla de delar som en konkurrensbegränsande samverkan utgörs av eller att det har spelat en mindre roll i de delar det deltagit i inte är relevant för påvisandet av att det har begått en överträdelse. Dessa förhållanden ska nämligen endast beaktas vid bedömningen av hur allvarlig överträdelsen är och i förekommande fall vid fastställandet av bötesbeloppet (dom av den 6 december 2012, kommissionen/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 45 och där angiven rättspraxis).
- 55 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den första grundens första del, avseende åsidosättanden av artikel 263 FEUF och motiveringsskyldigheten.
- 56 I den mån den första grundens första del, såsom framgår av punkt 46 i förevarande dom, även avser ett åsidosättande av tribunalens obegränsade behörighet, och därmed avser omständigheter som kommer att prövas inom ramen för den tredje grunden, ska de argument som anförts i det avseendet prövas tillsammans med de argument som anförts inom ramen för den tredje grunden.

2. Den första grundens andra del

a) Parternas argument

- 57 Klaganden har, under den första grundens andra del, gjort gällande att tribunalen, i punkt 118 i den överklagade domen, felaktigt övervältrade på klaganden bördan att bevisa att Samsungs interna e-postmeddelande av den 3 november 2003 (nedan kallat e-postmeddelandet av den 3 november 2003) inte var äkta. Eftersom kommissionen, på vilken det ankommer att styrka att en

överträdelse föreligger, inte hade styrkt att detta e-postmeddelande var äkta i överensstämmelse med principen om en god förvaltning och med hänsyn till de allvarliga tvivel som klaganden gett uttryck för, borde denna bevisning och annan bevisning som Samsung inkommit med ha avvisats.

- 58 Tribunalen gjorde dessutom uppenbart felaktiga bedömningar samt kränkte rätten till försvar genom att, i punkt 74 i den överklagade domen, slå fast att det inte framgick av det sakkunnigutlåtande från en IT-expert som klaganden hade gett in att nämnda e-postmeddelande var oäkta.
- 59 Tribunalen kränkte dessutom rätten till försvar och rätten till en rättvis rättegång när den i punkt 118 i den överklagade domen slog fast att klaganden inte hade anfört något argument som visade att det var nödvändigt att inhämta ett utlåtande från en oberoende sakkunnig. Klaganden har, med hänvisning till ett beslut från den franska konkurrensmyndigheten, gjort gällande att kommissionen var, mot bakgrund av klagandens och Samsungs yttranden, skyldig att utse en oberoende sakkunnig på området för att bedöma e-postmeddelandets äkthet. Detta gäller i än högre grad i mål om konkurrensbegränsande samverkan som är av straffrättslig karaktär. Kommissionens vetenskapliga bedömningar kan inte anses skingra alla tvivel med avseende på den återopade bevisningens äkthet.
- 60 Tribunalen har, på grundval av denna bevisning, gjort en felaktig bedömning av den aktuella överträdelsens varaktighet och omfattning. Utan den bevisning som Samsung ingett, och som borde ha avvisats, hade kommissionen inte kunnat slå fast vare sig att klaganden hade begått en överträdelse år 2003 eller att klaganden har deltagit i en enda fortlöpande överträdelse. Klaganden har i synnerhet bestritt punkterna 143 och 144 i den överklagade domen och hänvisningen i punkt 150 i denna dom till samtida bevisning och bevisning framlagd av Renesas, eftersom tribunalen inte prövade denna bevisning.
- 61 Kommissionen har bestritt samtliga argument.

b) Domstolens bedömning

- 62 Domstolen påpekar inledningsvis att det framgår av tribunalens bedömning av de faktiska omständigheterna att det var på grundval av e-postmeddelandet av den 3 november 2003, som ingetts av Samsung efter det att förlikningsdiskussionerna hade avbrutits, som kommissionen hade slagit fast att en konkurrensbegränsande kontakt etablerats mellan klaganden och Samsung denna dag. Klaganden bestred äktheten av detta e-postmeddelande vid kommissionen och bifogade ett sakkunnigutlåtande till sitt yttrande över den andra sakframställningen, genom vilken företaget delgavs nämnda e-postmeddelande. Utan att inhämta ett utlåtande från en oberoende sakkunnig avfärdade kommissionen klagandens tvivel på grundval av sin egen vetenskapliga analys av e-postmeddelandets äkthet.
- 63 Klaganden har under denna del av den första grunden ifrågasatt att tribunalen avfärdade dess argument att kommissionen hade underlåtit att inhämta ett utlåtande från en oberoende sakkunnig för att försäkra sig om att e-postmeddelandet av den 3 november 2003 var äkta. Tribunalen fann i det avseendet, i punkt 118 i den överklagade domen, att kommissionen hade ett visst utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att besluta om eventuella ytterligare åtgärder och att klaganden, i förevarande fall, inte hade påvisat att det krävdes ett sådant expertutlåtande.
- 64 Klaganden anser att tribunalen på så sätt gav företaget bevisbördan för att e-postmeddelandet av den 3 november 2003 inte är äkta, vilket innebär att den överklagade domen är behäftad med en felaktig rättstillämpning.
- 65 Det ska i det avseendet påpekas att den princip som har företräde enligt unionsrätten är principen om fri bevisvärdering. Av denna följer dels att när ett bevis har erhållits lagligen kan godtagandet av detta inte bestridas vid tribunalen, dels att det enda relevanta kriteriet för att bedöma värdet av bevis som

har framlagts lagligen är deras trovärdighet (dom av den 19 december 2013, Siemens m.fl./kommissionen, C-239/11 P, C-489/11 P och C-498/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:866, punkt 128 och där angiven rättspraxis).

- 66 Om kommissionen grundar sig på bevisning som i princip är tillräcklig för att visa att en överträdelse föreligger, räcker det inte att det berörda företaget hänvisar till möjligheten att en omständighet inträffat som skulle kunna påverka värdet av den bevisning på vilken kommissionen har grundat sin bedömning för att kommissionen ska ha bevisbördan för att denna omständighet inte kunnat påverka bevisvärdet av bevisningen. Det berörda företaget måste tvärtom – utom när det på grund av kommissionens beteende inte är möjligt för företaget att förebringa sådan bevisning – visa dels att den omständighet som det åberopat föreligger, dels att denna omständighet innebär att bevisvärdet av den bevisning på vilken kommissionen grundar sig kan ifrågasättas (dom av den 22 november 2012, E.ON Energie/kommissionen, C-89/11 P, EU:C:2012:738, punkt 76).
- 67 Dessa överväganden kan överföras på en situation där klaganden, såsom i förevarande fall, inte bestrider trovärdigheten av ett bevis utan dess äkthet.
- 68 I förevarande fall framgår det såväl av skälen 164–174 i det omtvistade beslutet som av punkterna 65, 74, 82 och 182 i den överklagade domen att kommissionen, i detta beslut, i vederbörlig ordning bemötte de tvivel som klaganden hade gett uttryck för i fråga om äktheten av e-postmeddelandet av den 3 november 2003 och att den underkände dessa argument. Det ankom därför på klaganden att, vid tribunalen, visa att kommissionen hade dragit en felaktig slutsats på grund av bristfällig bevisupptagning. Vad gäller det sistnämnda framgår det av punkterna 65 och 82–84 i den överklagade domen, att klaganden inte har styrkt att sådana fel har begåtts.
- 69 Härav följer att det inte var genom en oberättigad tillämpning av omvänd bevisbördan som tribunalen kunde avfärda de olika argument som klaganden anfört avseende den bristande äktheten hos e-postmeddelandet av den 3 november 2003, eftersom klaganden inte hade visat att kommissionens förklaringar var felaktiga. Tribunalen kunde således utan att vända bevisbördan, i punkt 118 i den överklagade domen, underkänna klagandens argument att kommissionen borde ha inhämtat ett utlåtande från en oberoende sakkunnig för att fastställa e-postmeddelandets äkthet.
- 70 I den mån klaganden i det avseendet har gjort gällande att företagets rätt till försvar har kränkts räcker det att påpeka att klaganden hade kunnat anföra dessa argument avseende äktheten av e-postmeddelandet av den 3 november 2003 såväl under det administrativa förfarandet som under förfarandet vid tribunalen.
- 71 Av det anförda följer att klagandens argument avseende punkterna 143, 144 och 150 i den överklagade domen är verkningslösa, i den mån de vilar på den felaktiga premissen att tribunalen ålade klaganden att bevisa att e-postmeddelandet av den 3 november 2003 var oäkta.
- 72 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den första grundens andra del.

3. Den första grundens tredje del

a) Parternas argument

- 73 Klaganden har under den första grundens tredje del klandrat tribunalen för att ha kränkt företagets rätt till försvar och för att ha gjort en uppenbart felaktig rättstillämpning genom att, i punkt 85 i den överklagade domen, slå fast att det faktum att kommissionen inte i tid kommunicerade till klaganden sin vetenskapliga bedömning av äktheten av e-postmeddelandet av den 3 november 2003, som utgjorde bevisning till klagandens nackdel, inte hade påverkat kommissionens slutsatser i det omtvistade beslutet.

- 74 Klaganden anser att företaget, till följd av kommissionens underlåtenhet att kommunicera dessa bedömningar, fråntogs möjligheten att ytterligare underbygga de allvarliga tvivel som det hyste om e-postmeddelandets äkthet, styrka påståendet att det inte var äkta eller det faktum att den krävdes ett utlåtande från en oberoende sakkunnig för det ändamålet och vederlägga kommissionens slutsatser. Kränkningen av klagandens rätt till försvar, vilken förvärrades av att företaget felaktigt hade ålagts bevisbördan för att meddelandet var oäkta, kompenseras inte av att sakkunnigutlåtanden inhämtas under förfarandet vid tribunalen.
- 75 Kommissionen har bestritt samtliga argument.

b) Domstolens bedömning

- 76 Klaganden har under denna delgrund gjort gällande att tribunalen felaktigt avfärdade dess argument att kommissionen kränkte företagets rätt till försvar när den, under det administrativa förfarandet, inte meddelade det sina egna vetenskapliga bedömningar av äktheten av e-postmeddelandet av den 3 november 2003.
- 77 Tribunalen påpekade i det avseendet, i punkterna 77 och 80 i den överklagade domen, att kommissionen borde ha kommunicerat sina vetenskapliga bedömningar till klaganden, såsom bevisning till klagandens nackdel. I punkterna 81–85 i denna dom slog tribunalen emellertid fast att klaganden inte hade visat att kommissionen skulle ha kommit fram till ett annat resultat i det omtvistade beslutet om den hade kommunicerat dessa uppgifter. Tribunalen underkände därför klagandens argument att dess rätt till försvar hade åsidosatts.
- 78 Tribunalen följde därigenom domstolens praxis av vilken det framgår att det, för att ett åsidosättande av rätten till försvar ska medföra att det aktuella beslutet ogiltigförklaras, krävs att frånvaron av åsidosättande hade kunnat leda till ett annat resultat (dom av den 16 juni 2016, SKW Stahl-Metallurgie och SKW Stahl-Metallurgie Holding/kommissionen, C-154/14 P, EU:C:2016:445, punkt 69 och där angiven rättspraxis).
- 79 Klaganden har inte anfört några omständigheter som visar att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning eller missuppfattade faktiska omständigheter eller bevisning när den på grundval av de argument och de omständigheter som anförts vid den kom fram till att klaganden inte hade visat att kommissionen hade kunnat nå ett annat resultat i det omtvistade beslutet om den hade kommunicerat sina vetenskapliga bedömningar till klaganden under det administrativa förfarandet.
- 80 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den första grundens tredje del.

4. Den första grundens fjärde del

a) Parternas argument

- 81 Den första grundens fjärde del, som avser åsidosättande av oskuldspresumtionen, rätten till försvar och motiveringsskyldigheten, består av två huvudinvändningar.
- 82 Klaganden har genom sin första invändning bestritt tribunalens överväganden i framför allt punkterna 93 och 126 i den överklagade domen, som avser Samsungs trovärdighet som vittne.
- 83 Klaganden anser att argumentet att Samsung är ett trovärdigt vittne av det skälet att det hade ansökt om förmånlig behandling inte är godtagbart annat än med avseende på bevisning som getts in av ett vittne som kommissionen, preliminärt, redan har beviljat förmånlig behandling. Samsung hade inte beviljats sådan behandling när den omtvistade bevisningen ingavs. Med hänsyn till risken att påföras

fulla böter efter det att förlikningsdiskussionerna hade avslutats, hade Samsung inget att förlora på att inge oriktiga uppgifter och i synnerhet som det, enligt koreansk lag, inte riskerade några sanktioner för osann utsaga.

- 84 Tribunalen borde därför ha lagt annan bevisning till stöd för förekomsten av de bestridda bilaterala kontakterna mellan Samsung och klaganden. Någon sådan bevisning existerar emellertid inte. Klaganden har i det avseendet ifrågasatt punkterna 145–151 i den överklagade domen som enligt densamma inte kan betraktas som överväganden som enbart har angetts för fullständighetens skull. Punkterna 148 och 149 i denna dom, där det anges att den bevisning som Samsung inkommit med bekräftats av andra deltagare i överträdelsen, strider mot punkt 155 i nämnda dom. Philips e-postmeddelande, som omnämns i punkt 147 i den överklagade domen, vilar enbart på ”en hörsägen” och klaganden har inte haft någon bilateral kontakt med Philips. I de aktuella styckena i det omtvistade beslutet anges inte att NXP Semiconductors NV ingett bevisning som bekräftar den bevisning som Samsung ingett. Den omständigheten, som omnämns i skäl 157 i det omtvistade beslutet, att Renesas skulle ha ingett bevisning som bekräftar denna bevisning är ologisk och strider mot tribunalens partiella prövning, under vilken det varken prövades eller fastställdes att ett möte hade ägt rum mellan Renesas och klaganden under år 2003, det vill säga det år då de omtvistade kontakterna med Samsung ska ha ägt rum. Renesas kunde således inte bekräfta de omstridda omständigheter som fastställdes på grundval av bevisning från Samsung som inte ska prövas.
- 85 Då klagandens vittne, till skillnad från Samsungs vittne, är utsatt för risken att straffas för mened, borde tribunalen ha fäst större vikt vid den förstnämndes vittnesmål. Tribunalen borde ha låtit eventuella tvivel komma klaganden till godo enligt principen *in dubio pro reo*.
- 86 Vidare åsidosattes denna princip även till följd av att tribunalen, i punkterna 123 och 124 i den överklagade domen, i förhållande till Samsung, tillämpade regeln om privilegiet mellan advokater och deras klienter till nackdel för klaganden. Vad beträffar denna deklaration hade den anställda hos Samsung som ingett den endast återgett vaga minnen till Samsungs ombud, tio år efter den misstänkta överträdelsen.
- 87 Klaganden har genom sin andra invändning gjort gällande att tribunalen felaktigt ansåg att den aktuella överträdelsen omfattade andra chip än SIM-chip, inte motiverade sin dom i tillräcklig utsträckning och åsidosatte principen *in dubio pro reo*.
- 88 För det första använde sig tribunalen, i punkt 255 i den överklagade domen, av en inkorrekt översättning av Samsungs internrapport, varmed den missuppfattade bevisningen. En korrekt översättning hade inte kunnat föranleda tribunalen att anse att den aktuella bevisningen bekräftade slutsatsen att andra chip än SIM-chip var föremål för diskussionen mellan Samsung och klaganden den 24 september 2003.
- 89 För det andra går det inte att utifrån övervägandena i punkt 256 i den överklagade domen fastställa att inkomster från andra chip än SIM-chip ska beaktas vid beräkningen av bötesbeloppet för hela överträdelseperioden, vilka överväganden dessutom strider mot det som anges i punkt 160 i denna dom. Dessa andra chip än SIM-chip omnämns nämligen inte i Samsungs internrapport, på grundval av vilken kontakten den 24 september 2003 fastställdes, annat än med avseende på år 2004 och i högst allmänna ordalag som inte kan anses ha haft vare sig till syfte eller till resultat att begränsa konkurrensen. Denna förklaring var inte ägnad att dämpa Samsungs bryderier då priserna inom sektorn för chip till smartkort – som är kortlivade på grund av den ständiga teknikutvecklingen – ständigt sjunker. Då inga andra kontakter hade tagits avseende andra chip än SIM-chip, kunde inkomster från dessa produkter inte beaktas vid beräkningen av bötesbeloppet annat än på sin höjd för år 2004.

- 90 För det tredje har klaganden bestritt det samband mellan SIM-chip och andra chip än SIM-chip som konstaterats föreligga i punkt 257 i den överklagade domen, där tribunalen gjorde en uppenbart felaktig bedömning och därmed missuppfattade den bevisning som kommissionen hade grundat sig på i skäl 221 i det omtvistade beslutet. Det framgår nämligen av skälen 6 och 221 i detta beslut att marknaden för chip till smartkort kan delas in i två segment. Även om dessa segment inte är helt separata hade kommissionen inte kunnat fastställa att det förelåg ett samband dem emellan.
- 91 För det fjärde, även om det förelåg ett sådant samband, underlät tribunalen att förklara på vilket sätt det påstådda utbytet avseende SIM-chip skulle kunna påverka konkurrensen för andra chip än SIM-chip. Det är i synnerhet punkt 258 i den överklagade som är bristfälligt motiverad i det avseendet. Dessutom saknas stöd för Renesas förklaring – som det hänvisas till i skäl 217 i det omtvistade beslutet och som bestritts av klaganden och Philips – att överträdelsen omfattade båda typerna av chip och att uppgifterna avseende andra chip än SIM-chip var relevanta för leverantörer av SIM-applikationer. Eftersom denna förklaring hade bestritts borde den ha underbyggts av annan bevisning för att kunna beaktas.
- 92 Kommissionen har bestritt samtliga argument.

b) Domstolens bedömning

1) Den första invändningen

- 93 Klaganden har genom sin första invändning bestritt vissa bedömningar som tribunalen gjort vad gäller Samsungs trovärdighet som vittne och värdet på den bevisning som företaget inkommit med.
- 94 Det ska i det avseendet för det första konstateras att tribunalens bedömning i punkt 93 i den överklagade domen var korrekt, det vill säga att det faktum att den anställda hos Samsung, som upprättat den deklARATION vars bevisvärde klaganden bestrider, inte riskerade några straffrättsliga sanktioner i Korea för mened, inte innebär att deklARATIONEN saknar bevisvärde, eftersom Samsung i egenskap av sökande med stöd av meddelandet om samarbete riskerade att, vid falsk utsaga, gå miste om fördelarna med detta samarbete.
- 95 Varje försök av en sökande med stöd av detta meddelande att vilseleda kommissionen skulle nämligen kunna leda till ett ifrågasättande av dess ärliga intentioner och fullständiga samarbete och därmed äventyra dess möjligheter att fullt ut dra nytta av fördelarna med detta meddelande (se, analogt, dom av den 19 december 2013, Siemens m.fl./kommissionen, C-239/11 P, C-489/11 P och C-498/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:866, punkt 138).
- 96 Klaganden har, genom att påstå att den bevisning som Samsung inkommit med borde ha bekräftats av andra deltagare i den aktuella överträdelsen, vilket påstås inte ha skett, i själva verket ifrågasatt, inte punkterna 148 och 149 i den överklagade domen, utan kommissionens bedömningar i skälen 156–161 i det omtvistade beslutet, av vilka det framgår att Samsungs förklaringar hade bekräftats av andra deltagare i den aktuella överträdelsen. Tribunalen uppgav i nämnda punkter, utan att klaganden invänt mot detta vid domstolen, att dessa bedömningar inte hade ifrågasatts vid den.
- 97 Detta påstående ska avvisas enligt fast rättspraxis av vilken det framgår att domstolens behörighet i mål om överklagande är begränsad till en prövning av den rättsliga bedömningen av de grunder och argument som har åberopats i den lägre instansen. En part kan således inte, vid domstolen, åberopa en ny grund eller ett nytt argument som inte har åberopats vid tribunalen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 november 2016, BSH/EUIPO, C-43/15 P, EU:C:2016:837, punkt 43, och dom av den 13 december 2017, Telefónica/kommissionen, C-487/16 P, ej publicerad, EU:C:2017:961, punkt 84).

- 98 Vidare ska det argumentet, att skälen i punkterna 148 och 149 i den överklagade domen strider mot dem i punkt 155 i denna dom, avfärdas. Utan att ta avstånd från den omständigheten att Samsungs förklaringar, som helhet, bekräftats av andra deltagare i överträdelsen, bemötte tribunalen nämligen, i sistnämnda punkt, ett av klaganden anført argument genom att påpeka att kommissionen, i skälen 152, 157 och 158 i det omtvistade beslutet, vilka skäl klaganden bestritt, inte hade konstaterat att kontakterna den 3 november 2003 och den 17 november 2003 hade bekräftats av bevisning som ingetts av nämnda deltagare.
- 99 Argumentet att bevisning har missförstått på grund av omnämmandet, i punkt 147 i den överklagade domen, av NXP Semiconductors grundar sig på en felaktig tolkning av det omtvistade beslutet. I motsats till vad klaganden har gjort gällande omnämns NXP Semiconductors nämligen i skälen 158, 159 och 161 i detta beslut.
- 100 Vad för det andra beträffar punkterna 123 och 124 i den överklagade domen, påpekas dels att i den mån klaganden invänder mot den vaga karaktären på den förklaring som omnämns i punkt 123 i denna dom, avser klaganden i själva verket att få till stånd en ny prövning av bevisvärdet på denna förklaring, vilken inte omfattas av domstolens behörighet, utom i det fall bevisningen i fråga har missuppfattats (dom av den 12 januari 2017, Timab Industries och CFPR/Commission, C-411/15 P, EU:C:2017:11, punkt 153 och där angiven rättspraxis). Vad vidare gäller argumentet avseende punkt 124 i den överklagade domen, räcker det att konstatera att denna punkt innehåller en överflödigt motivering, vilken det inledande uttrycket ”i vilket fall som helst” vittnar om. Detta argument är således verkningslöst.
- 101 Den första invändningen kan således inte godtas.

2) Den andra invändningen

- 102 Genom den andra invändningen, som riktar sig mot punkterna 255–258 i den överklagade domen, har klaganden klandrat tribunalen för att ha missuppfattat bevisning i den mån den bekräftade konstaterandet att klaganden hade deltagit i en överträdelse avseende andra chip än SIM-chip och bekräftade beaktandet av inkomster från dessa vid beräkningen av bötesbeloppet.
- 103 En sådan missuppfattning föreligger när bedömningen av den befintliga bevisningen framstår som uppenbart felaktig utan att någon ny bevisning har beaktats. Det ankommer på klaganden att ange exakt vilka omständigheter som tribunalen har missuppfattat och visa de bedömningsfel som har begåtts (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 juni 2010, Lafarge/kommissionen, C-413/08 P, EU:C:2010:346, punkterna 16 och 17, och dom av den 27 april 2017, FSL m.fl./kommissionen, C-469/15 P, EU:C:2017:308, punkterna 47 och 48).
- 104 I punkterna 255–258 i den överklagade domen avfärdade tribunalen den femte grunden som anförts vid den, att kommissionen hade gjort fel vid beräkningen av bötesbeloppet genom att beakta andra chip än SIM-chip.
- 105 För det första konstaterade tribunalen i punkt 255 i den överklagade domen, att klaganden och Samsung hade diskuterat priser och marknaden för andra chip än SIM-chip under kontakten den 24 september 2003. I punkt 256 i denna dom fann tribunalen att denna omständighet, som framgick av den internrapport som upprättats av en anställd hos Samsung, var tillräcklig för att konstatera att de konkurrensbegränsande diskussionerna inte bara hade rört SIM-chip, även om det inte fanns några skriftliga bevis på att andra utbyten hade förekommit mellan klaganden och dess konkurrenter avseende andra chip än SIM-chip.

- 106 Det ska i det avseendet påpekas att, även om tribunalen grundade sig på en inkorrekt översättning av denna internrapport, framgår det likväl av de två översättningar som klaganden ingett till domstolen att priserna i sektorer, såsom banksektorn eller sektorn för identitetshandlingar, som använder andra chip än SIM-chip hade diskuterats under kontakten den 24 september 2003. Det var därför inte på grundval av att bevisningen hade missförståtts som tribunalen kunde konstatera att priser på andra chip än SIM-chip hade diskuterats i samband med denna kontakt.
- 107 För det andra tillade tribunalen i punkt 257 i den överklagade domen att klaganden inte hade anfört något argument i sina skriftliga yttranden för att ifrågasätta bedömningen i punkt 221 i det omtvistade beslutet, att det förelåg ett samband mellan SIM-chip och andra chip än SIM-chip. Eftersom tribunalen hade funnit att de konkurrensbegränsande förfarandena avseende priserna på SIM-chip måste ha påverkat priserna på andra chip än SIM-chip, konstaterade den, i punkt 258 i denna dom, att den omständigheten att SIM-chip och andra chip än SIM-chip inte tillhörde samma produktmarknad inte påverkade det faktum att kommissionen kunde beakta andra chip än SIM-chip vid beräkningen av bötesbeloppet.
- 108 Klaganden har inte, vid domstolen, ifrågasatt tribunalens tolkning av dess skriftliga yttranden i första instans, att den inte har bestritt kommissionens konstaterande att det förelåg ett samband mellan SIM-chip och andra chip än SIM-chip. Efter att ha tillfrågats angående detta vid förhandlingen i domstolen, har klaganden dessutom inte kunnat identifiera någon omständighet i dessa skriftliga yttranden som tyder på att företaget skulle ha bestritt detta samband vid tribunalen. Klaganden kan således inte vid domstolen bestrida den bedömning som gjorts beträffande nämnda samband.
- 109 Mot denna bakgrund och eftersom klaganden inte i vederbörlig ordning bestred samtliga de överväganden i det omtvistade beslutet som motiverar att andra chip än SIM-chip ska inkluderas i den överträdelse klaganden har begått vid tribunalen, kan klaganden inte göra gällande att tribunalen överskred sin obegränsade behörighet genom att bekräfta kommissionens beaktande av dess inkomster från nämnda chip för hela den tid som klaganden deltog i den aktuella överträdelsen.
- 110 Den andra anmärkningen, och därmed första grundens fjärde del, ska således avvisas.

5. Den första grundens femte del

a) Parternas argument

- 111 Klaganden har under den första grundens femte del klandrat tribunalen för att ha missförstått bevisning.
- 112 Tribunalen påstås först och främst ha missförstått bevisning genom att i punkt 160 i den överklagade domen slå fast att priserna i princip fastställdes på årsbasis. Det framgår nämligen av såväl skälen 38–41 som av skälen 65 och 297 i det omtvistade beslutet att priserna förhandlades års- eller kvartalsvis, eller till med för kortare perioder än så. Om tribunalen beaktade förekomsten av kvartalsvisa prisförhandlingar hade den behövt stöd av ytterligare bevisning för att komma fram till att klaganden deltagit i den aktuella överträdelsen.
- 113 Vidare missuppfattade tribunalen bevisning genom att slå fast att det e-postmeddelande som avses i punkterna 191–196 i den överklagade domen härrörde från Samsung. Det framgår nämligen av den aktuella bevisningen och av skäl 116 i det omtvistade beslutet att det rör sig om ett internt meddelande hos klaganden. Denna missuppfattning ledde till att domstolen underlät att fullgöra sin skyldighet att göra en fullständig prövning av klagandens argument.
- 114 Kommissionen har bestritt dessa argument.

b) Domstolens bedömning

- 115 För det första påstås tribunalen ha missförstått bevisning genom att i punkt 160 i den överklagade domen slå fast att priserna i princip fastställdes på årsbasis.
- 116 Det framgår uttryckligen av punkt 160 i denna dom att klaganden, vid tribunalen, inte bestred det faktum att priserna i princip förhandlades fram på årsbasis, vilket klaganden, på domstolen fråga härom, inte har ifrågasatt. Argumentet avseende punkt 160 i denna dom ska således avvisas enligt den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkt 97.
- 117 För det andra kritiserar tribunalen för att ha missuppfattat bevisning på grund av bedömningen, i punkterna 191–196 i den överklagade domen, av kontakterna med Samsung mellan den 1 juni och den 8 juni 2004.
- 118 Detta argument ska prövas mot bakgrund av den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkterna 100 och 103.
- 119 Kommissionen är i förevarande fall enig med klaganden om att tribunalen, i punkterna 191 och 193 i den överklagade domen, felaktigt identifierat det e-postmeddelande som avses i dessa punkter som ett e-postmeddelande från Samsung och att det upphittats där, trots att det kom från klaganden och hade upphittats hos klaganden.
- 120 Klaganden har dock inte, vid domstolen, bestritt vare sig själva existensen av och innehållet i det aktuella e-postmeddelandet eller tribunalens slutsatser till följd av detta meddelande. Klaganden har i synnerhet inte anfört något argument som visar att tribunalen missuppfattade bevisningen när den på grundval av nämnda e-postmeddelande slog fast att klaganden hade deltagit i en kontakt med Samsung och, vid detta tillfälle, utbytt vissa uppgifter som Tribunalen, såsom ensam behörig att pröva dessa omständigheter, kvalificerat som konkurrensbegränsande.
- 121 Domstolen konstaterar därför att den felaktiga identifieringen av det aktuella e-postmeddelandet är ett skrivfel som inte har påverkat bedömningen i sak av klagandens argument avseende kontakterna mellan den 1 juni och den 8 juni 2004 utifrån innehållet i nämnda meddelande.
- 122 I den mån klaganden har tillagt att tribunalen, på grund av den felaktiga identifieringen av det aktuella e-postmeddelandet, underlät att fullgöra sin skyldighet att göra en fullständig prövning av dess argument, påpekas att det inte går att utifrån dess argument identifiera de rättsliga fel som tribunalen kritiserar för, varför det ska avvisas i det avseendet.
- 123 Av det anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den första grundens femte del.

6. Slutsats avseende den första grunden

- 124 Den första grunden ska, mot bakgrund av samtliga överväganden ovan, avvisas med förbehåll för prövningen, i punkt 191 och följande punkter i förevarande dom, av den första grundens första del, till den del den avser åsidosättande av den obegränsade behörigheten.

B. Den andra grunden: Felaktig tillämpning av artikel 101 FEUF

- 125 Klagandens andra grund består av tre delar.

1. Den andra grundens första del

a) Parternas argument

- 126 Klaganden har under den andra grundens första del klandrat tribunalen för felaktiga rättsliga kvalificeringar av relevanta omständigheter med avseende på artikel 101 FEUF. Klaganden har bestritt tribunalens bedömning av kontakterna med Samsung den 24 september 2003 och den 3 november 2003.
- 127 Vad inledningsvis beträffar kontakten den 24 september 2003 anser klaganden att övervägandena i punkt 168 i den överklagade domen inte leder till slutsatsen att konkurrensbegränsning ägt rum från och med år 2003. Klaganden har nämligen, med hänvisning till skälen 90 och 297 i det omtvistade beslutet, påpekat att endast två referenser till 2003 års priser kan utläsas av alla de indicier som använts. Det rör sig dels om en hänvisning till det aktuella prisläget på marknaden, som var allmänt känt, dels en prisjustering för det fjärde kvartalet år 2003 avseende kunden Schlumberger Smart Cards and Terminals. Klaganden anser vidare att de diskussioner om framtida priser och kapaciteter som omnämns i punkt 168 i den överklagade domen inte utgör stöd för slutsatsen att den påstådda överträdelsen har kunnat påverka konkurrensen redan från år 2003. Den överklagade domen innehåller slutligen ingen analys av vilka effekter diskussionerna om 2003 års priser har haft på konkurrensen och tribunalen har inte kvalificerat detta utbyte som konkurrensbegränsning genom syfte.
- 128 Klaganden anser inte heller att den enda uppgiften – för övrigt allmänt hållen och utan någon indikation på att priser skulle fastställas eller att beteendet på marknaden skulle samordnas – avseende andra chip än SIM-chip i samband med kontakten den 24 september 2003 inte räcker för att fastställa att det skett ett olagligt utbyte av känsliga affärsuppgifter avseende dessa produkter. Varken kommissionen eller tribunalen har fastställt att utbytet av dessa uppgifter skulle kunna begränsa konkurrensen. Tribunalen som, i punkt 256 i den överklagade domen, drog den motsatta slutsatsen, gjorde därför en felaktig bedömning, eller missuppfattade bevisningen. I konsekvens därmed beaktade tribunalen felaktigt inkomster från dessa produkter vid beräkningen av det bötesbelopp som klaganden påfördes.
- 129 Vidare, vad beträffar kontakten den 3 november 2003, har klaganden gjort gällande att tribunalen dels åsidosatte sin motiveringsskyldighet, eftersom den inte angav något skäl till varför denna kontakt skulle betraktas som ett olagligt utbyte av uppgifter, dels underlät att bemöta de argument som hade anförts i det avseendet, i punkterna 83–86 i den ansökan genom vilken talan väcktes.
- 130 Dessutom innebär bedömningen i punkterna 181–183 i den överklagade domen av värdet på den bevisning som använts för att fastställa existensen av kontakten den 3 november 2003 ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten och oskuldspresumtionen, en uppenbart felaktig bedömning samt en missuppfattning av bevisning. Varken kommissionen eller tribunalen har nämligen angett tillräckliga förklaringar med avseende på varför det fanns olika versioner av e-postmeddelandet av den 3 november 2003 eller med avseende på dess äkthet. Vad beträffar den rad indicier som det hänvisas till ovan i punkt 183, härrörande från endast två källor, har klaganden påpekat att Renesas interna e-postmeddelande av den 7 oktober 2003 grundade sig på hörsägen och att det med hänsyn till att det skickades innan kontakten den 3 november 2003 hade ägt rum, naturligtvis inte kan bevisa förekomsten av sistnämnda kontakt. Tribunalen underlät att förklara hur kommissionen, av e-postmeddelande av den 7 november 2003, i vilket det endast föreslogs ett framtida möte den 17 november 2003, kunde sluta sig till att kontakten den 3 november 2003 hade ägt rum. Av dessa skäl åsidosatte tribunalen bevisbördereglererna, missförstod bevisning och gjorde bedömningar som var uppenbart felaktiga.

131 Kommissionen anser att dessa argument dels inte kan prövas, med hänsyn till att klaganden därmed har ifrågasatt tribunalens bedömning av faktiska omständigheter, dels saknar grund.

b) Domstolens bedömning

132 Domstolen konstaterar inledningsvis, mot bakgrund av kommissionens argument, att merparten av de argument som anförts till stöd för förevarande delgrund inte innebär ett ifrågasättande av tribunalens bedömning av de faktiska omständigheterna utan gör gällande felaktiga rättstillämpningar som tribunalen påstås ha gjort i samband med bedömningen av kontakterna med Samsung den 24 september 2003 och den 3 november 2003.

133 Vad gäller kontakten den 24 september 2003 har klaganden ifrågasatt punkterna 168 och 256 i den överklagade domen, till den del tribunalen slog fast att den överträdelsen som klaganden begått inleddes år 2003 och omfattade andra chip än SIM-chip.

134 För det första är det utrett, såsom tribunalen har uppgett i punkterna 166, 168 och 173–175 i den överklagade domen, att klaganden och Samsung, i samband med kontakten den 24 september 2003, utbytte känsliga uppgifter om bland annat framtida priser.

135 Det var på grundval av själva syftet med denna diskussion mellan konkurrenter som tribunalen, med rätta, kvalificerade den som en överträdelse genom syfte, utan att, såsom framgår av punkterna 157–160 ovan, de argument som klaganden framfört inom ramen för den andra delgrunden till denna grund innebär att denna kvalificering ska anses vara behäftad med en felaktig rättstillämpning.

136 Även om konkurrenterna inte diskuterade 2003 års priser, gjorde tribunalen inte någon felaktig rättstillämpning när den, med avseende på när överträdelseperioden inleddes, fann att klaganden hade deltagit i en sådan överträdelse från den 24 september 2003.

137 De argument som klaganden anfört i syfte att visa att priser inte diskuterades under mötet den 24 september 2003, förutom att i själva verket syfta till att få till stånd en sådan ny prövning av faktiska omständigheter som domstolen inte är behörig att göra, är därför inte relevanta.

138 Tribunalen var dessutom absolut inte skyldig att visa att konkurrensen hade påverkats år 2003. Det framgår nämligen av domstolens praxis att det inte är nödvändigt att undersöka vilka verkningar ett avtal har för att fastställa huruvida det har ett konkurrensbegränsande syfte (dom av den 4 juni 2009, T-Mobile Netherlands m.fl., C-8/08, EU:C:2009:343, punkt 30).

139 För det andra, vad gäller argumentet att överträdelsen omfattade andra chip än SIM-chip, som är riktat mot punkt 256 i den överklagade domen, påpekar domstolen att det framgår av klagandens skriftliga yttranden i första instans att detta företag, inom ramen för sin femte grund vid tribunalen, nekade till att det förekommit några som helst diskussioner om andra chip än SIM-chip, utan att på något sätt, ens i andra hand, göra gällande att diskussionen om dessa produkter i samband med kontakten den 24 september 2003 inte kunde kvalificeras som konkurrensbegränsande samverkan genom syfte. Tribunalen var därför inte skyldig att närmare fördjupa sig i denna fråga. Vidare hänvisas till övervägandena i punkterna 104–109 i denna dom.

140 Vidare, vad beträffar kontakten den 3 november 2003, har klaganden bestritt tribunalens överväganden i punkterna 181–183 och 185 i den överklagade domen avseende förekomsten av denna kontakt och huruvida den var rättsstridig.

- 141 I punkterna 181–183 i den överklagade domen, fann tribunalen för det första dels att klaganden inte hade inkommit med någon bevisning för att de objektiva skäl som kommissionen hade anfört till att det fanns flera versioner av e-postmeddelandet av den 3 november 2003 var felaktiga, dels att det förelåg en rad indicier som kunde utläsas av annan bevisning som ingetts i syfte att visa att en konkurrensbegränsande kontakt hade ägt rum samma dag.
- 142 Det har i det avseendet redan slagits fast, i punkterna 68 och 69 i förevarande dom, att det ankom på klaganden att, vid tribunalen, ifrågasätta kommissionens slutsatser i det omtvistade beslutet avseende huruvida e-postmeddelandet av den 3 november 2003 var äkta och att tribunalen hade angett skälen till varför klaganden inte hade styrkt att dessa slutsatser var felaktiga.
- 143 Tribunalen gjorde därför ingen felaktig rättstillämpning och åsidosatte inte sin motiveringskyldighet när den avfärdade klagandens argument avseende äktheten av e-postmeddelandet av den 3 november 2003.
- 144 Vidare, vad gäller det argument genom vilket klaganden har ifrågasatt de indicier som det hänvisas till i punkterna 181 och 183 i den överklagade domen, räcker det att påpeka att domstolen, i ett mål om överklagande, inte är behörig att pröva tribunalens bedömning av bevisningen annat än i det fall bevisningen har missuppfattats. Klaganden har visserligen anfört att uppgifterna i denna bevisning inte stödjer förekomsten av en rättsstridig kontakt den 3 november 2003, men har inte på något sätt styrkt att tribunalen skulle ha missförstått denna bevisning.
- 145 För det andra fann tribunalen, i punkt 185 i den överklagade domen, att det, i den mån klaganden ansåg att kontakten av den 3 november 2003 inte utgjorde en konkurrensbegränsning genom syfte, räckte att konstatera att kommissionen inte var skyldig att för varje enskild diskussion slå fast att denna utgjorde en sådan begränsning, eftersom den slagit fast att de aktuella beteendena, sammantagna, utgjorde en konkurrensbegränsning genom syfte.
- 146 Såsom klaganden har påstått konstaterade tribunalen därigenom att den aktuella diskussionen var rättsstridig och avstod från att pröva dess argument avseende huruvida kontakten den 3 november 2003 hade ett konkurrensbegränsande syfte.
- 147 Mot bakgrund av övervägandena ovan i punkterna 43–55 strider inte detta tillvägagångssätt, under de i förevarande mål aktuella omständigheterna, mot de krav som uppställs för prövningen av huruvida konstaterandet att det förelåg en överträdelse var lagenlig. Klaganden har för övrigt inte gjort gällande att detta konstaterande skulle ha påverkat bedömningen av beräkningen av bötesbeloppet för överträdelsen.
- 148 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den andra grundens första del.

2. Den andra grundens andra del

a) Parternas argument

- 149 Klaganden har under den andra grundens andra del klandrat tribunalen för att inte ha tolkat begreppet konkurrensbegränsning genom syfte på ett korrekt sätt i punkterna 172–176, 185 och 189 i den överklagade domen. Enligt klaganden analyserade inte tribunalen arten av de aktuella beteendena och förde endast, i synnerhet i punkterna 176 och 189 i denna dom, ett ofullständigt och motsägelsefullt resonemang.

- 150 Klaganden har gjort gällande att tribunalen, i strid med domstolens praxis, underlät att analysera och påvisa att det aktuella uppgiftsutbytet var tillräckligt skadligt för konkurrensen på marknaden för chip till smartkort. Klaganden anser att sporadiska utbyten av aktuella prisuppgifter på marknaden eller om allmänna och potentiella pristendenser i framtiden och angående marknadsutvecklingen inte i sig kan skada en så extremt konkurrensutsatt marknad som nämnda marknad för chip till smartkort är.
- 151 Klaganden har preciserat att den otillräckligt motiverade bedömningen i punkt 174, att det omtvistade beteendet var "av sådan art" att den "möjliggjorde för konkurrenterna att begränsa" konkurrensen, inför två osäkra kriterier som skiljer sig från det av domstolen införda skadlighetskriteriet.
- 152 Med beaktande av att de fem kontakter som tribunalen prövat var av olika karaktär gjorde den slutligen en felaktig rättstillämpning genom att, såsom den tycks göra i punkt 185 i den överklagade domen, konstatera förekomsten av en övergripande konkurrensbegränsning genom syfte.
- 153 Kommissionen har bestritt samtliga argument.

b) Domstolens bedömning

- 154 Klaganden har under den andra grundens andra del kritiserat tribunalen för att ha åsidosatt domstolens praxis avseende begreppet konkurrensbegränsning genom syfte.
- 155 Enligt domstolens praxis är det grundläggande rättsliga kriteriet för att avgöra huruvida ett avtal har "till syfte" begränsa konkurrensen, i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF, att det kan fastställas att ett sådant avtal i sig självt uppvisar en tillräcklig grad av skadlighet för konkurrensen för att det ska kunna anses att det saknas anledning att undersöka avtalets resultat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 april 2017, FSL m.fl./kommissionen, C-469/15 P, EU:C:2017:308, punkt 104 och där angiven rättspraxis).
- 156 Frågan huruvida en viss typ av samordning mellan företag är tillräckligt skadlig för konkurrensen för att anses utgöra en konkurrensbegränsning "genom syfte" prövas i förhållande till bland annat de mål som eftersträvas med samordningen samt det ekonomiska och juridiska sammanhang som den ingår i. Vid bedömningen av detta sammanhang ska även de aktuella produkternas eller tjänsternas beskaffenhet samt strukturen på och de faktiska villkoren för den eller de relevanta marknaderna beaktas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 december 2013, Solvay Solexis/kommissionen, C-449/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:802, punkt 36; dom av den 19 mars 2015, Dole Food och Dole Fresh Fruit Europe/kommissionen, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punkt 117 och där angiven rättspraxis, och dom av den 27 april 2017, FSL m.fl./kommissionen, C-469/15 P, EU:C:2017:308, punkt 105 och där angiven rättspraxis).
- 157 För det första, vad gäller kontakten den 24 september 2003, framgår det av tribunalens bedömning av de faktiska omständigheterna i punkterna 164 och 165 i den överklagade domen att klaganden och Samsung hade utbytt uppgifter om vad de hade för kapacitet och om aktuella och framtida priser samt om vad de hade för teknologisk utvecklingsstrategi. Tribunalen fann i punkt 166 i denna dom att ett sådant utbyte av uppgifter om priser och kapaciteter är ägnat att direkt påverka konkurrenternas affärsstrategier, i synnerhet på en marknad där utbudet och efterfrågan är mättad.
- 158 Som svar på klagandens argument i syfte att ifrågasätta kommissionens kvalificering av denna kontakt som en konkurrensbegränsning genom syfte erinrade tribunalen återigen om den rättspraxis, som det hänvisas till ovan i punkt 155, och fann i punkterna 173 och 174 i den överklagade domen, att de ekonomiska faktorer som var kännetecknande för den aktuella marknaden, och som klaganden inte hade ifrågasatt, visade att de aktuella företagen drog fördel av ett utbyte av känsliga uppgifter om konkurrenternas strategiska affärspolicy i fråga om priser, kapaciteter och teknologisk utveckling, i den mån utbytet gav dem möjlighet att dämpa prisfallet på den aktuella marknaden.

- 159 På så sätt följde tribunalen, i motsats till vad klaganden har påstått, den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkterna 155 och 156. Tribunalen prövade nämligen vad utbytet mellan konkurrenterna bestod i, inklusive vilken typ av uppgifter som utbyttes, bedömde syftet med dessa uppgifter och beaktade det marknadssammanhang i vilket diskussionerna ingick.
- 160 Vidare och i motsats till vad klaganden har låtit påskina, påverkas inte kvalificeringen av utbytet av känsliga affärsuppgifter mellan konkurrenter på den aktuella marknaden såsom konkurrensbegränsning genom syfte av hur ofta sådana utbyten äger rum. Något sådant kriterium framgår absolut inte av den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkterna 155 och 156.
- 161 För det andra avfärdade tribunalen, i punkt 176 i den överklagade domen, klagandens argument att kommissionen inte hade visat att diskussionerna, i samband med kontakten den 24 september 2003, angående produktionskapaciteten riskerade att begränsa konkurrensen. Eftersom kommissionen hade identifierat skälen till varför den ansåg att nämnda utbyte, med hänsyn till särdragen på marknaden, var ägnat att begränsa konkurrensen, var den, enligt tribunalen, inte skyldig att visa att det förelåg en sådan konkurrensbegränsande verkan.
- 162 Härav följer att tribunalen ansett att klaganden, genom sitt argument, kritiserade kommissionen för att inte ha styrkt förekomsten av en konkurrensbegränsande verkan. I överklagandet har klaganden emellertid inte påstått att tribunalen på så sätt skulle ha missförstått innebörden av dess argument. Tribunalens bedömning av detta argument ligger dessutom i linje men den praxis från domstolen som det hänvisas till ovan i punkt 138.
- 163 För det tredje påpekar domstolen att klagandens argument avseende punkt 185 i den överklagade domen ska avfärdas av de skäl som anförts ovan i punkterna 145–147.
- 164 Slutligen vad gäller bedömningen i punkt 189 i den överklagade domen, att "[u]tbytet av konfidentiella uppgifter [avseende syftet att höja priserna på en viss produktkategori som helhet] mellan konkurrenter nödvändigtvis har lett till en snedvridning av konkurrensen", så konstaterar domstolen att den, mot bakgrund av det ekonomiska sammanhang i vilket marknaden för chip till smartkort ingår, enligt beskrivningen ovan i punkt 173, inte kan anses vara behäftad med en felaktig rättstillämpning.
- 165 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den andra grundens andra del.

3. Den andra grundens tredje del

a) Parternas argument

- 166 Klaganden har under den andra grundens tredje del bestritt skälen i punkterna 215–224, 226 och 227 i den överklagade domen avseende klagandens delaktighet i en enda fortlöpande överträdelse.
- 167 Klaganden menar att punkterna 215, 226 och 227 i den överklagade domen motsäger varandra, eftersom tribunalen tillskrivit klaganden ansvar för den aktuella överträdelsen i dess helhet, och samtidigt angett att företaget inte deltagit fullt ut i den enda fortlöpande överträdelsen.
- 168 Vidare har klaganden påpekat att det framgår av domstolens praxis att det för att ett företag ska anses ha deltagit i en enda fortlöpande överträdelse krävs att tre villkor är uppfyllda. Det ska nämligen för det första finnas en samlad plan som eftersträvar ett och samma syfte, för det andra ska företaget ha haft för avsikt att medverka till denna plan och för det tredje ska företaget, bevisligen eller presumeras, ha känt till de övriga deltagarnas rättsstridiga beteende. Varken tribunalen eller kommissionen har i förevarande fall angett några skäl av vilka det framgår att klaganden avsiktligt bidragit till samma

unikas mål som Renesas, Samsung och Philips. Såsom framgår av skäl 312 i det omtvistade beslutet och av punkt 231 i den överklagade domen, har inte, vare sig kommissionen eller tribunalen, heller visat att klaganden haft kännedom om Renesas, Samsung och Philips beteende.

- 169 Kommissionen och tribunalen har därför underlåtit att tillämpa kriteriet att företaget i fråga ska ha haft för avsikt att medverka till en samlad plan. I dom av den 15 juli 2015, *voestalpine och voestalpine Wire Rod Austria/kommissionen* (T-418/10, EU:T:2015:516, punkt 302), gjorde tribunalen däremot en noggrann bedömning av detta kriterium.
- 170 Kommissionen anser att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser denna delgrund.

b) Domstolens bedömning

- 171 Klaganden har under den andra grundens tredje del klandrat tribunalen för felaktig rättstillämpning i samband med bedömningen av företagets delaktighet i en enda fortlöpande överträdelse.
- 172 Enligt domstolens praxis kan ett företag som har deltagit i en enda, komplex överträdelse genom egna beteenden, vilka utgör avtal eller samordnade förfaranden med ett konkurrensbegränsande syfte i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF och vilka syftar till att bidra till förverkligandet av överträdelsen i dess helhet, även vara ansvarigt, under hela den tid som företaget deltog i överträdelsen, för andra företags beteenden inom ramen för samma överträdelse. Så är fallet när det är styrkt att det aktuella företaget avsåg att genom sitt eget beteende bidra till att uppnå de gemensamma mål som deltagarna eftersträvade, och att det haft kännedom om de konkurrensbegränsande beteenden som planerades eller som genomfördes av andra företag i samma syfte eller att företaget rimligen kunde förutse dem och att det var berett att godta den risk som detta innebar (dom av den 6 december 2012, *kommissionen/Verhuizingen Coppins*, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 42, och dom av den 24 juni 2015, *Fresh Del Monte Produce/kommissionen och kommissionen/Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P och C-294/13 P, EU:C:2015:416, punkt 157).
- 173 Om däremot ett företag har deltagit direkt i ett eller flera av de konkurrensbegränsande beteenden som utgör en enda, fortlöpande överträdelse, men det inte har styrkts att företaget avsåg att genom sitt eget beteende bidra till att uppnå de gemensamma mål som de andra deltagarna i samverkan eftersträvade, och att det hade kännedom om alla andra överträdelser som planerades eller som genomfördes av dessa deltagare i samma syfte, eller att företaget rimligen kunde förutse dem och att det var berett att godta den risk som detta innebar, har kommissionen endast rätt att hålla företaget ansvarigt för de beteenden som det direkt deltagit i och för de konkurrensbegränsande beteenden som planerats eller genomförts av de andra deltagarna i samma syfte som det aktuella företaget och som det styrkts att företaget haft kännedom om eller rimligen kunnat förutse och vars risker det varit berett att godta (dom av den 6 december 2012, *kommissionen/Verhuizingen Coppins*, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 44, och dom av den 24 juni 2015, *Fresh Del Monte Produce/kommissionen och kommissionen/Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P och C-294/13 P, EU:C:2015:416, punkt 159).
- 174 I förevarande fall fann tribunalen, i överensstämmelse med denna rättspraxis, i punkt 226 i den överklagade domen, att konstaterandet att det föreligger en enda överträdelse skiljer sig från frågan huruvida ett företag ska tillskrivas ansvar för denna överträdelse i dess helhet.
- 175 Det framgår i det avseendet tydligt av tribunalens slutsatser i punkterna 229 och 231 i den överklagade domen att kommissionen, trots en viss otydlighet i det omtvistade beslutet, vilket tribunalen i väsentliga delar berörde i punkterna 215, 227 och 228 i nämnda dom, i sitt beslut höll klaganden ansvarig för delaktighet i den aktuella överträdelsen på grundval av dessa enda bilaterala kontakter med Samsung och Renesas och att kommissionen inte höll klaganden ansvarig för överträdelsen i dess helhet.

- 176 Den överklagade domen är därför inte behäftad med motstridiga skäl i fråga om vilken omfattning klaganden har deltagit i den aktuella överträdelsen.
- 177 Eftersom klaganden inte har tillskrivits ansvar för delaktighet i den aktuella överträdelsen i dess helhet, utan endast för sin direkta delaktighet i de delar som var kännetecknande för denna överträdelse, var det i förevarande fall absolut inte nödvändigt att fastställa att klaganden kände till att det förekom samordnade förfaranden mellan andra deltagare i denna överträdelse.
- 178 Den andra grundens tredje del kan inte godtas och därmed kan överklagandet inte vinna bifall såvitt avser den andra grunden i dess helhet.

C. Den tredje grunden, avseende de böter som klaganden har påförts, och den första grundens första del, avseende åsidosättande av den obegränsade behörigheten

1. Parternas argument

- 179 Klagandens tredje grund består av två delar.
- 180 Klaganden har under den tredje grundens första del klandrat tribunalen för att ha gjort en uppenbart felaktig bedömning när den fastställde bötesbeloppet, till följd av dess ofullständiga och selektiva kontroll av de bilaterala kontakter som klaganden bestritt, såsom framhållits under den första grundens första del. Tribunalen borde, vid utövandet av sin obegränsade behörighet, ha beaktat antalet händelser och varje enskilt företags delaktighet i överträdelsen. Genom att inte göra så åsidosatte tribunalen domstolens praxis. Tribunalen gav inte heller en tillräcklig motivering till sin slutsats att den nedsättning av bötesbeloppet som kommissionen beviljat var lämplig, trots att den inte ens prövade hälften av de kontakter som enligt kommissionen hade ägt rum och att klaganden hade ifrågasatt proportionaliteten på det bötesbelopp som företaget hade påförts på grundval av sistnämnda kontakter.
- 181 Klaganden har, under den tredje grundens andra del, gjort gällande att tribunalen åsidosatte proportionalitetsprincipen.
- 182 Klaganden har för det första gjort gällande att tribunalen inte i tillräcklig utsträckning beaktade det faktum att företaget hade deltagit i överträdelsen i mycket begränsad omfattning.
- 183 I motsats till tribunalens slutsats i punkt 239 i den överklagade domen, påstår sig klaganden ha anfört argument i syfte att ifrågasätta den 20-procentiga nedsättning som kommissionen hade beviljat, i punkt 172 i ansökan genom vilken talan väcktes vid tribunalen samt i punkt 115 i sin replik i målet vid tribunalen.
- 184 Vidare anser klaganden att tribunalen, i strid med domstolens praxis, underlät att vid fastställandet av bötesbeloppet beakta den relativa svårighetsgraden på dess individuella och ringa delaktighet i överträdelsen. Detta bötesbelopp återspeglar inte klagandens verkliga delaktighet i denna överträdelse med hänsyn till att tribunalen endast prövade ett begränsat antal kontakter, klaganden inte kände till de bilaterala kontakterna mellan andra deltagare i överträdelsen och endast en kontakt i vilken klaganden deltagit avsett andra chip än SIM-chip. Klaganden har preciserat att inkomster hänförliga till de sistnämnda utgjorde mer än 50 procent av dess totala omsättning och att överträdelsen avseende andra chip än SIM-chip endast kunde hänföras till år 2004. Tribunalen beaktade därför inte i tillräcklig utsträckning den del av omsättningen som var hänförlig till de produkter som omfattades av överträdelsen, i strid med vad som krävs enligt domstolens praxis.

185 Klaganden har för det andra ifrågasatt punkterna 269 och 270 i den överklagade domen och gjort gällande att kommissionen och tribunalen, genom att påföra klaganden ett oproportionerligt högt bötesbelopp, åsidosatte artikel 49 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och att tribunalen överskred sin obegränsade behörighet. Tribunalen underlät, enligt klaganden, att beakta att klaganden endast hade deltagit i ringa utsträckning i den aktuella överträdelsen. Fastställandet av böterna grundade sig på en felaktig beräkning av omsättningen och stred mot den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkt 269. Således beaktades felaktigt klagandens totala omsättning från andra chip än SIM-chip för hela överträdelseperioden. Enligt klaganden kunde överträdelsen avseende andra chip än SIM-chip inte avse mer än på sin höjd år 2004, men egentligen inte över huvud taget.

186 Kommissionen anser att dessa argument ska avfärdas.

187 Vad den första delen beträffar har kommissionen anfört att det antal kontakter som klaganden deltagit inte på något sätt påverkar bedömningen av hur allvarlig klagandens delaktighet i överträdelsen är, eftersom de ekonomiska effekterna av konkurrensbegränsande kontakter inträder efter det att kontakterna har ägt rum.

188 Vad den andra delen av denna grund beträffar anser kommissionen att argumentet, att tribunalen borde ha beaktat den omständigheten att endast vissa av nämnda kontakter avsåg andra chip än SIM-chip när den bedömde svårighetsgraden på klagandens delaktighet i överträdelsen, ska avvisas enligt artikel 170 i domstolens rättegångsregler, eftersom det anförs för första gången vid domstolen. I vilket fall som helst var det med rätta som tribunalen kom fram till att den aktuella överträdelsen omfattade sådana chip.

189 Kommissionen har för det första gjort gällande att, eftersom den kan beakta hur allvarlig ett företags delaktighet i överträdelsen är relativt sett, antingen i samband med fastställelsen av grundbeloppet för de böter den kan påföra eller såsom en förmildrande eller försvårande omständighet, var det korrekt av tribunalen att bekräfta den 16-procentiga koefficient som fastställts för överträdelsens allvar för varje deltagare i kartellen. Klaganden har inte visat att en nedsättning på 20 procent till dess fördel skulle leda till att ett överdrivet högt bötesbelopp påförs, så högt att det är oproportionerligt.

190 För det andra, vad gäller det påstådda åsidosättandet av proportionalitetsprincipen, har kommissionen gjort gällande att det faktum att klaganden påfördes ett högre bötesbelopp jämfört med de bötesbelopp som övriga deltagare i överträdelsen påfördes i det omtvistade beslutet beror på att värdet på klagandens försäljning av chip till smartkort är det högsta bland de fyra deltagarna i överträdelsen. Kommissionen har i det avseendet preciserat att affärsomsättningen är en objektiv faktor som ger en rättvis bild av hur skadligt det samordnade förfarandet är för den normala konkurrensen. Ingen av de övriga faktorer som klaganden har åberopat påverkar tribunalens bedömning av överträdelsens svårighetsgrad.

2. Domstolens bedömning

191 Den tredje grundens två delar överlappar delvis varandra och ska därför prövas tillsammans. Vidare, i enlighet med vad som har anförts i punkt 56 i förevarande dom, ska även de argument som anförts till stöd för den första grundens första del prövas i den mån de rör tribunalens utövande av sin obegränsade behörighet.

192 Det ska inledningsvis påpekas att tribunalen ensam är behörig att kontrollera på vilket sätt kommissionen i varje enskilt fall har bedömt hur allvarligt det rättsstridiga uppträdandet har varit. Inom ramen för överklagandet är syftet med domstolens kontroll dels att undersöka i vilken utsträckning tribunalen rättsenligt har beaktat alla de faktorer som är väsentliga för bedömningen av hur allvarligt ett visst beteende har varit mot bakgrund av artikel 101 FEUF och artikel 23 i förordning

- nr 1/2003, dels att undersöka om tribunalen på ett tillfredsställande sätt har besvarat samtliga argument som sökanden har anfört i syfte att utverka att böterna undanröjs eller sätts ned (dom av den 26 januari 2017, *Laufen Austria/kommissionen*, C-637/13 P, EU:C:2017:51, punkt 58).
- 193 Vidare framgår det av rättspraxis att den obegränsade behörighet som domstolen med stöd av artikel 261 FEUF har tilldelats genom artikel 31 i förordning nr 1/2003 innebär att den, utöver att pröva påföljdens lagenlighet, även får ersätta kommissionens bedömning med sin egen bedömning. Följaktligen kan unionsdomstolen undanröja, sätta ned eller höja de böter eller löpande viten som har ålagts (dom av den 8 december 2011, *Chalkor/kommissionen*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, punkt 63 och där angiven rättspraxis, och dom av den 26 januari 2017, *Villeroy & Boch Austria/kommissionen*, C-626/13 P, EU:C:2017:54, punkt 81).
- 194 Utöandet av denna obegränsade behörighet är emellertid inte att likställa med en prövning ex officio och förfarandet vid unionsdomstolen är kontradiktoriskt. Det ankommer i princip på sökanden att åberopa grunder mot det angripna beslutet och lägga fram bevisning till stöd för dessa grunder (dom av den 18 december 2014, *kommissionen/Parker Hannifin Manufacturing och Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, punkt 76 och där angiven rättspraxis, och dom av den 26 januari 2017, *Villeroy & Boch Austria/kommissionen*, C-626/13 P, EU:C:2017:54, punkt 83).
- 195 Såsom generaladvokaten har anfört i punkt 74 i förslaget till avgörande är unionsdomstolen vid utöandet av den behörighet som avses i artiklarna 261 och 263 FEUF, för att uppfylla de krav som enligt artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna gäller när böter ska granskas med stöd av den obegränsade behörigheten, skyldig att pröva varje anmärkning, avseende rättsliga eller faktiska omständigheter, som syftar till att styrka att bötesbeloppet inte är korrekt i förhållande till överträdelsens allvar och varaktighet (dom av den 18 december 2014, *kommissionen/Parker Hannifin Manufacturing och Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, punkt 75 och där angiven rättspraxis, och dom av den 26 januari 2017, *Villeroy & Boch Austria/kommissionen*, C-626/13 P, EU:C:2017:54, punkt 82).
- 196 Överträdelsens allvar ska vidare vara föremål för en individuell bedömning (dom av den 11 juli 2013, *Team Relocations m.fl./kommissionen*, C-444/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:464, punkt 102). När bötesbeloppet fastställs ska hänsyn tas till hur länge överträdelsen har pågått och till alla omständigheter som kan påverka bedömningen av överträdelsens allvar, såsom de enskilda företagens beteende och roll vid genomförandet av de samordnade förfarandena, den vinst företagen kunnat göra genom dessa förfaranden, deras storlek och värdet på de aktuella varorna samt den risk som överträdelser av detta slag innebär för genomförandet av Europeiska unionens mål (dom av den 8 december 2011, *Chalkor/kommissionen*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, punkt 56 och där angiven rättspraxis).
- 197 Bland dessa faktorer återfinns även de konkurrensbegränsande beteendenas antal och intensitet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 december 2011, *Chalkor/kommissionen*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, punkt 57 och där angiven rättspraxis).
- 198 Domstolen har emellertid påpekat att det inte har fastställts någon tvingande eller uttömmande förteckning över de kriterier som absolut ska tas i beaktande vid bedömningen av hur allvarlig en överträdelse är (dom av den 3 september 2009, *Prym och Prym Consumer/kommissionen*, C-534/07 P, EU:C:2009:505, punkt 54, och dom av den 13 juni 2013, *Versalis/kommissionen*, C-511/11 P, EU:C:2013:386, punkt 82 och där angiven rättspraxis).
- 199 Dessutom framgår det av domstolens praxis att kommissionen kan beakta hur allvarligt ett företags delaktighet i en överträdelse är relativt sett och de särskilda omständigheterna i målet antingen i samband med bedömningen av överträdelsens allvar i den mening som avses i artikel 23 i förordning nr 1/2003, eller i samband med justeringen av basbeloppet med hänsyn till försvårande och förmildrande omständigheter. Det faktum att kommissionen har denna valmöjlighet är förenlig med

den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkt 196, eftersom den i vilket fall som helst kräver att det aktuella företagens individuella beteende ska beaktas vid fastställandet av bötesbeloppet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 2013, Team Relocations m.fl./kommissionen, C-444/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:464, punkterna 104 och 105).

- 200 I förevarande fall framgår det först och främst tydligt av det omtvistade beslutet och av tribunalens slutsatser i punkterna 215, 229 och 231 i den överklagade domen att även om kommissionen, i detta beslut, konstaterat att det förelåg en enda fortlöpande överträdelse, hölls klaganden ansvarig för denna överträdelse endast med avseende på de rättsstridiga kontakter som företaget hade haft med Samsung och Renesas mellan den 24 september 2003 och den 31 mars 2005. Klaganden hölls med andra ord ansvarig för den aktuella överträdelsen endast med avseende på de elva bilaterala kontakter som klaganden enligt det omtvistade beslutet hade deltagit i och som klaganden bestritt vid tribunalen.
- 201 Kommissionen beaktade klagandens begränsade delaktighet i den aktuella överträdelsen såsom en förmildrande omständighet vid beräkningen av böterna genom att bevilja företaget en nedsättning med 20 procent, samtidigt som den tillämpade samma 16-procentiga koefficient för överträdelsens allvar på samtliga deltagare i den aktuella överträdelsen.
- 202 Vidare framgår det tydligt av ansökan genom vilken talan väcktes att klaganden hade yrkat, inte bara att de omtvistade beslutet skulle ogiltigförklaras till den del det avsåg klaganden, utan även, i andra hand, att det bötesbelopp som klaganden hade påförts skulle sättas ned. Det ska i det avseendet dessutom påpekas att kommissionen, vid förhandlingen i domstolen, återkallade sitt påstående att klaganden inte hade yrkat att tribunalen skulle utöva sin obegränsade behörighet.
- 203 Klaganden ifrågasatte, genom de grunder som anfördes vid tribunalen, bland annat kommissionens bedömning av var och en av de elva bilaterala kontakter som klaganden hade tillskrivits ansvar för och kritiserade beräkningen av det bötesbelopp som klaganden påförts både vad gäller den 16-procentiga koefficienten för överträdelsens och den 20-procentiga nedsättning som klaganden beviljats av hänsyn till förmildrande omständigheter.
- 204 Härav följer att klaganden, genom sitt resonemang i ansökan genom vilken talan väcktes i första instans, begärde att tribunalen skulle bedöma huruvida klaganden verkligen hade deltagit i den aktuella överträdelsen och, i så fall, exakt i vilken utsträckning. Detta resonemang skulle kunna vara relevant för att, i överensstämmelse med den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkt 195, med hänsyn till klagandens beteende pröva huruvida det bötesbelopp som klaganden har påförts är korrekt i förhållande till den överträdelse företaget har begått.
- 205 När tribunalen bedömer hur allvarlig den överträdelse är som klaganden begått och fastställer bötesbeloppet är den inte skyldig att beakta det exakta antal bilaterala kontakter som klaganden har haft, men denna omständighet kan vara en relevant omständighet bland andra i det avseendet (se, analogt, dom av den 25 januari 2007, Dalmine/kommissionen, C-407/04 P, EU:C:2007:53, punkt 132, och dom av den 14 oktober 2010, Deutsche Telekom/kommissionen, C-280/08 P, EU:C:2010:603, punkt 277).
- 206 Tribunalen kunde därför inte, utan att åsidosätta sin obegränsade behörighet, underlåta att pröva klagandens argument, att kommissionen åsidosatte proportionalitetsprincipen när den fastställde det påförda bötesbeloppet utan att beakta att klaganden endast hade deltagit i ett begränsat antal kontakter. Denna slutsats är än mer relevant då tribunalen i förevarande fall nöjde sig med att bekräfta fem av de elva kontakter som konstaterats i det omtvistade beslutet, utan att pröva om kommissionen även hade styrkt förekomsten av de övriga sex kontakterna i det omtvistade beslutet.

- 207 Tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning i den överklagade domen när den underlät att pröva huruvida det påförda bötesbeloppet var proportionerligt i förhållande till det antal kontakter som klaganden, enligt densamma, hade varit inblandad i, och genom att inte heller motivera varför den inte gjorde någon sådan bedömning.
- 208 Kommissionens argument är inte ägnade att ifrågasätta denna bedömning.
- 209 Såsom tribunalen påpekade i punkt 269 i den överklagade domen, är det visserligen riktigt att den totala omsättningen från försäljningen av de produkter som är föremål för överträdelsen är den uppgift som bäst återspeglar överträdelsens ekonomiska betydelse (dom av den 23 april 2015, LG Display och LG Display Taiwan/kommissionen, C-227/14 P, EU:C:2015:258, punkt 55), vilket innebär att det faktum att klaganden har en betydligt högre omsättning än de övriga företag som beivrats kan motivera att klaganden påförs det högsta bötesbeloppet i förevarande fall.
- 210 Av domstolens praxis framgår även att enligt punkt 23 i 2006 års riktlinjer, kan en koefficient för överträdelsens allvar motiveras med hänsyn till enbart den aktuella överträdelsens art, eftersom den, såsom tribunalen angav, hörde till de mest allvarliga konkurrensbegränsningarna enligt nämnda punkt 23 och eftersom en sådan andel motsvarar den lägsta andelen i skalan över de påföljder som föreskrivs för sådana överträdelser enligt dessa riktlinjer (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 januari 2017, Aloys F. Dornbracht/kommissionen, C-604/13 P, EU:C:2017:45, punkt 75).
- 211 Emellertid kan de anförda omständigheterna och den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkterna 209 och 210 inte i sig motivera att tribunalen, under de aktuella omständigheterna i målet, underlåter att pröva huruvida bötesbeloppet är korrekt i förhållande till det antal kontakter som klaganden har tillskrivits ansvar för. En sådan prövning var nämligen nödvändig bland annat för att kunna bedöma huruvida det begränsade antalet kontakter motiverar att de böter som klaganden påförts sätts ned med mer än de 20 procent som klaganden beviljats av hänsyn till förmildrande omständigheter.
- 212 Domstolen har visserligen redan slagit fast att det inte är nödvändigt att automatiskt bevilja ytterligare nedsättning för varje förmildrande omständighet som en klagande gör gällande, även om den skulle visa sig vara riktig, förutsatt att en övergripande analys med beaktande av samtliga relevanta omständigheter leder till slutsatsen att det bötesbelopp som kommissionen har påfört är proportionerligt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 december 2013, Caffaro/kommissionen, C-447/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:797, punkterna 103 och 104).
- 213 En sådan övergripande analys är dock precis vad som saknas i den överklagade domen, i den mån tribunalen underlät att pröva huruvida böterna var proportionerliga i förhållande till det antal kontakter som klaganden tillskrivits ansvar för.
- 214 De argument som klaganden har anfört avseende det faktum att företagets inkomster från andra chip än SIM-chip hade beaktats kan inte godtas av de skäl som anförts ovan i punkterna 104–109 och 139.
- 215 Överklagandet ska således bifallas såvitt avser den första grundens första del och den tredje grunden i de delar klaganden har klandrat tribunalen för att, vid bedömningen av bötesbeloppet, inte beakta det antal kontakter som klaganden har tillskrivits ansvar för. Överklagandet ska såvitt avser övriga delar av dessa grunder ogillas.

VI. Huruvida den överklagade domen delvis ska upphävas

- 216 Av det anförda följer att den överklagade domen är behäftad med en felaktig rättstillämpning vad gäller tribunalens utövande av sin obegränsade behörighet.

217 Den överklagade domen ska därför upphävas till den del tribunalen ogillade klagandens andrahandsyrkande om nedsättning av de böter som kommissionen hade påfört, och i övrigt ska överklagandet ogillas.

VII. Tvisten i första instans

218 Enligt artikel 61 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol kan domstolen själv, när ett avgörande från tribunalen upphävs, slutligt avgöra målet om det är färdigt för avgörande.

219 Detta är emellertid inte fallet i förevarande mål.

220 Det är nämligen ostridigt att prövningen av klagandens yrkande om nedsättning av de böter som påförts genom det omtvistade beslutet innebär en prövning av faktiska omständigheter avseende huvudsakligen de bilaterala kontakter som klaganden bestritt inom ramen för den vid tribunalen åberopade tredje grundens tredje del, som inte har varit föremål för tribunalens prövning och som inte till fullo utvecklats vid domstolen.

221 Målet ska därför återförvisas till tribunalen så att denna kan pröva huruvida det påförda bötesbeloppet är proportionerligt i förhållande till det antal kontakter som klaganden har lagts till last, i förekommande fall genom att pröva huruvida kommissionen hade styrkt förekomsten av de sex kontakter som tribunalen inte tog ställning till.

VIII. Rättegångskostnader

222 Eftersom målet återförvisas till tribunalen ska beslutet om rättegångskostnaderna anstå.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

- 1) **Den dom som Europeiska unionens tribunal meddelade den 15 december 2016, Infineon Technologies/kommissionen (T-758/14, ej publicerad, EU:T:2016:737), upphävs, i den del tribunalen ogillar Infineon Technologies AG:s andrahandsyrkande om nedsättning av det bötesbelopp som Europeiska kommissionen har påfört företaget.**
- 2) **Överklagandet ogillas i övrigt.**
- 3) **Målet återförvisas till tribunalen för att denna, mot bakgrund av den sjätte grunden, ska pröva yrkandet om nedsättning av det bötesbelopp som Infineon Technologies AG har påförts.**
- 4) **Frågan om rättegångskostnaderna anstår.**

Underskrifter